

Domače vesti

Prvorojenka

Vile rojenice so se v nedeljo zglasile pri družini Mr. in Mrs. Edward Zivković, 20651 S. Lake Shore Blvd., in pustile v spomin zalo hčerko, prvorojenka. Mati in dete se nahajata v Glenville bolnišnici in se dobro počutita. S tem so prvič postali starši očeta in stari materi, Mr. in Mrs. Anton Femec iz 20150 Tracy Ave. ter Mr. in Mrs. Sam Zivković, So. Lake Shore Blvd. Čestitamo!

Zaročje

Na novega leta dan sta se zaročili dve hčerki družine Jensenov iz 5812 Prosser Ave., in sicer Lillian se je zaročila z Mr. Joe Bavec, sinom Mrs. Bavec iz 7412 Cornelia Ave., Helen pa z Mr. George Jenskovec, sinom Mrs. Jenskovec iz 6006 Ulica Ave.

Zaročila sta se Miss Lillian Rozanc, hčerka Mr. in Mrs. John Rozanc, ki vodita gostilno in restavracijo na 1178 Babbitt Rd., in Robert Farinnaci iz 16316 Parkgrove Ave.

Na božični večer sta se zaročila Miss Mary a Jane Zehner, hčerka Mrs. Mary Zehner, 1016 E. 72 St., in Mr. Louis Lindic, sin Mr. in Mrs. Louis Lindic, 3610 E. 81 St. Bilo srečno!

Seja in predavanje

Jutri večer se bo vršila redna mesečna seja krožka št. 1 Progresivnih Slovencev v Slov. del. domu na Waterloo Rd. Seja se bo pričela točno ob 7 uri zvečer, ker po seji bo predaval Mr. Jack Lenc. Predavanje se bo pričelo ob 8:30 zvečer in krožek tudi moškim, da se predavanja udeležijo. Vstopnina je prosta.

Mlad. pev. zbor SDD

Staršem otrok pri Mlad. pev. zboru SDD na Waterloo Rd. se sporoča, da se bo jutri, v četrtek zopet pričelo z rednimi vajami. Začetek bo ob 6. uri zvečer in prosijo se starše, da gotovo pošljejo otroke ob času.

Pevski zbor "Jadran"

Nocoj ob osmih se vrši redna seja pevskega zbora "Jadran" v Slov. del. domu na Waterloo Rd. Vabl. se članstvo, da se udeleži v polnem številu.

Novi uradniki

Na letni seji Samostojnega društva "Kranj" so bili izvoljeni sledeči uradniki za leto 1948: Predsednik Math Kern, podpredsednik Joseph Drobnič, tajnik Frank Stefe, 852 E. 73 St., Suite 1, blaginjak Frank Fende, zapisnikar Frank Swengel, nadzorniki Joseph Kne, Joseph Drobnič in Anton Sajovic. Društveno zdravniški so: dr. Kern, dr. Rotter in dr. Skor. Društvo zboruje vsako drugo soboto v mesecu v starem sopsopju Slov. nar. doma na St. Clair Ave., soba št. 3, ob 7:30 uri zvečer.

Dr. "Waterloo Grove" št. 110 WC si je na decembriske seji izvolilo sledeče uradnice za prihodnje leto: Predsednica U. Branisel, podpredsednica M. Yanc, tajnica Valeria Fortuna, 19730 Monterey Ave., KE 1565, blaginjakarica J. Klemenčič, zapisničarica J. Potočnik, duhovna voditeljica M. Benda, spremljevalka M. Tomarick, zastopnica za delniško sejo SDD U. Branisel. Seje se vrše vsako tretjo sredo v mesecu v SDD na Waterloo Rd.

V katoliškem odboru za begunce je Ante M. Došen, bivši zastopnik kvizlinga Pavelića

Ambasador Kosanović predložil državnemu departamentu noto o ozadju in značaju človeka, ki je služil Hitlerjevi lutki

WASHINGTON, D. C. — Jugoslovanska ambasada je obvestila državni department Zedinjenih držav, da je bil med osebami, ki so pred kratkim v New Yorku sodelovali pri ustanovitvi Katoliškega sveta za begunce (National Catholic Resettlement Council), neki bivši podpornik enega izmed vodilnih Hitlerjevih kvizlingov v Evropi.

Jugoslovanski ambasador Sava N. Kosanović je v noti, ki je bila izročena državnemu podtajniku Robertu A. Lovettu, podal naslednja dejstva glede Ante M. Došena, tajnika hrvaškega odbora za begunce:

Pred drugo svetovno vojno je Došen v tej deželi zastopal hrvaškega fašista Ante Pavelića, ki je bil obsojen radi sodelovanja pri atentatu na jugoslovanskega kralja Aleksandra in francoskega zunanjega ministra Barthoura, ki sta bila leta 1934 umorjena v Marseillesu. Došen je odprto zbiral denar za obrambo Pavelića, katerega so nacisti pozneje tekom vojne postavili za lutkarskega vladarja Hrvaške.

Francija pripravlja izdajo novih frankov

PARIZ, 6. jan. — Neki visok vladni uradnik je danes izjavil, da bo Francija v teku prihodnjih dveh tednov izdala nove frankove, v naporih, da oživi svojo zunanjo trgovino.

Načrt glede izdaje novih frankov se smatra za del kampanje premierja Roberta Schumana, da se uvozi čim več hrane in s tem razbije črna borza in potisne cene dol. To pa bo zahtevalo velike vsote tujega denarja, ki se ga lahko dobi samo z dviganjem francoskega izvoza.

Dotični uradnik je izjavil, da je dobil iz Washingtona zagotovila, da je ameriško stališče napram novim frankom bolj prijateljsko, odkar je v parlamentu bil odoben nov davčni zakon.

BIVŠI RUMUNSKI KRALJ BAJE NIMA DENARJA

LUZANA, Švica, 6. jan. — Bivši rumunski kralj Mihajl, ki je včeraj dospel v Švico, je častnikarjem izjavil, da ni abdiciral vsled ljubezni in da ne lastuje osebno imetje v vrednosti en milijon dolarjev, kakor so to častnikarji poročali.

Na postaji se je zbrala množica radovednežev, ki so opazovali, kako so iz dveh vagonov iztovorili imovino bivšega kralja: tri ameriške avte, en jeep, motorno kolo, devet zabojev "gina," dva velika zaboja in 40 kovčkov.

JUGOSLAVIJA ZOPET PROTESTIRA GLEDE ZLATA

BEOGRAD, 6. jan. — Neki vladni predstavnik je danes izjavil, da je jugoslovanski ambasador Sava Kosanović vložil pri ameriškem državnem oddelku protest, ker se še vedno ni vrnilo Jugoslaviji zlata, ki je bilo v začetku vojne spravljeno v Ameriki.

Došen, bivši zastopnik kvizlinga Pavelića

Došen je bil tajnik in blaginjak "Domobrane", hrvatske fašistične organizacije v Zedinjenih državah.

V Kosanovićevi noti državnemu departamentu je bilo nadalje povedano, da je iz uradnih arhivov okrožnega sodišča Zedinjenih držav za zapadno Pennsylvanijo za leta 1941, 1942 in 1943 razvidno, da je bil Došen obsojen na globo in zapor, potem ko je bil spoznan za krivega ilegalnega vstopa v Zedinjene države in radi krive prisege, in da je bila ta obsodba pozneje potrjena na prizivnem sodišču.

Ko je "New York Times" z dne 13. decembra poročal o organiziranju Katoliškega sveta za begunce, je med ostalim zapisal:

"Kot del svoje odgovornosti bo Katoliški svet za begunce vodil obsežno izobraževalno kampanjo, z namenom, da informira ljudstvo Zedinjenih držav in ga pripravi k boljšemu razumevanju njegove odgovornosti z ozirom na rešitev tega velikega mednarodnega humanitarnega problema."

Britski konzul v Pittsburghu izginil

PITTSBURGH, 6. jan. — Brez sledu je izginil 31. decembra tukajšnji britski konzul Alexander M. Galbreath. Policiji je bilo o tem šele danes poročano.

Konzulovi hčeri sta policiji povedali, da sta očeta zadnjič videli na omenjeni dan, ko je zapustil konzulski urad v središču mesta. Kakor sta hčeri povedali policiji, je oče šele par ur prej dobil uradno obvestilo, da je "razbremenjen" svoje službe s 1. januarjem.

Ena izmed hčer, ki je bila njegova tajnica, je rekla, da je bil oče zadnja dva leta bolan, in da dvomi, da je imel pri sebi kako večjo vsoto denarja.

Galbreath je bil v konzularni službi 12 let, v Pittsburghu pa se je nahajal od leta 1943. Tu živijo tudi njegova žena in dva sina, katerih eden služi pri ameriških marinah.

Ena hčer je policiji rekla, da je oče naturaliziran ameriški državljan in da je bil to vzrok za njegovo odslovlitev. Kakor je povedala policiji, so bili že prošlega januarja vsi ameriški uslužbenci konzulata obveščeni, da bodo v bližnji bodočnosti nadomeščeni z britskimi državljani.

V Youngstownu, Ohio, živijo mati in dve sestri izginulega konzula, katere so bile vprašane, če so ga morda videle, toda povedale so, da se pri njih ni zglasil.

STORIL SAMOMOR Z BOMBO

AMARILLO, Tex., 6. jan. — Neki Dick Williams, po poklicu voznik trucka, je svoji zaročenki napisal ljubezensko pismo in izvršil samomor z močno nitroglicerinsko bombo.

Bomba je vsebovala 500 funtov dinamita, in od Williamsa, ki se je na bombo vsedel, ni po eksploziji ostalo nič drugega, kot en armadni čevljev in koščki mesa.

VAŽNA ODLOČITEV GLEDE KAZENSKÉ PROCEDURE PODANA

WASHINGTON, 6. jan. — Najvišje sodišče Zedinjenih držav je danes s 7 glasovi proti 2 odločilo, da evidenco, katero policija zaseže pri hišni preiskavi, za katero ni poprej dobila za-priseženega preiskovalnega povelja, ne more biti rabljena pri sodnem procesu, akoravno je s tako evidenco mogoče dokazati zločin, radi katerega gre.

Najvišje sodišče je razveljavilo obsodbo Michaela Di Re-a iz Buffalo, N. Y., ki je bil med vojno spoznan za krivega posedanja ponarejenih gasolinskih kuponov. Za razlog svoje odločitve je sodišče navedlo dejstvo, da so bili ponarejeni kuponi od policije nelegalno zaplenjeni in da je bila torej tudi aretacija in obsodba obtoženca nelegalna.

Večinsko odločitev je podal sodnik Robert H. Jackson, ki je v odločitvi zapisal, da "hišna preiskava ne dobi dobrega značaja, četudi se pozneje izkaže za uspešno, ako je bila v samem začetku nelegalna."

ROOSEVELTOV SIN BO MORDA KANDIDAT ZA PODPREDSEDNIKA

SAN FRANCISCO, 6. jan. — Voditelji demokratske stranke so snoči omenili Jamesa Roosevelta kot možnega kandidata za podpredsednika Zedinjenih držav.

Predsednik nacionalne demokratske stranke senator J. Howard McGrath je priznal, da je bilo pri razmotrivanju glede podpredsednika ime Rooseveltovega sina omenjeno skupaj z ostalimi, ki utegnejo priti v poštev pri izbori sokandidata predsednika Trumana.

Marshallov načrt predložen kongresu

WASHINGTON, 6. jan. — V kongresu je bil danes predložen kontroverzni Marshallov načrt za obnovo zapadne Evrope. Načrt je formalno predložil kongresnik Charles A. Eaton, predsednik odbora za zunanje odnose.

Marshallov načrt, ki je predložen kongresu na diskusije in odobritev, ne vsebuje vsote \$17.000.000.000, ki jo je predlagal predsednik Truman, ker je na priporočilo senatorja Arthurja Vandenberg predsednik pristal, da se nobene vsote ne imenuje.

Vandenberg, ki je predsednik senatskega odbora za zunanje odnose, je izjavil, da bi bila zakonska predloga lažje sprejete, ako se ne omenja določene vsote. Njemu pa se zoperstavlja senator Robert A. Taft, ki je izjavil, da ne bo dosti pomenilo, ako se vsoto umakne iz predloga in da to ne bo zmanjšalo opozicije proti Marshallovem načrtu. Taft želi, da se vsako pomoč Evropi odobri od leta do leta.

Marshallov načrt, kot je predložen v kongresu, predvideva štiriletni načrt brez določene vsote za operacije po preteku prvih 15 mesecev, za katere je predvidenovano \$6.800.000.000. V predlogi se nahaja tudi provizijski, po kateri bi Reconstruction Finance Corp. odobrila predjem v znesku \$500.000.000, da pospeši program, dokler se ne odobri dejanske vsote.

Amerika postavila pred sodnijo 21 nacističnih civilnih uradnikov

Policija izprašuje osumljence v umoru 8-letne deklice

Preiskava glede smrti 8-letne Sheile Ann Tuley, ki je bila na Novega leta dan najdena umorjena v bližini svojega doma na 1333 E. 124 St., se je včeraj osredotočila na neki hiši v omejenih okolici.

Na centralni policijski postaji se nahaja neki 23 let stari duševno omejeni moški, ki biva v dotični hiši. Istotam biva neki 17-letni bebec, ki posedata duševnost 4 let starega otroka. Njega se ni odvedlo na policijsko postajo, ker je bolan.

Na preprogi so bili odkriti drobci krvi

Iz stanovanja 23-letnega moškega se je vzela preproga, na kateri se je s kemično preiskavo odkrilo drobce krvi. Da-li je kri človeška, bo odkrila nadaljna kemična analiza.

V policijski laboratorij se je vzela obleka osumljenega moškega in v isti hiši bivačega bebca, kjer bo podvržena natančni kemični analizi.

Detektivski poročnik David E. Kerr je snoči poročal, da je bilo na policijsko postajo privedenih tudi več drugih osumljencev, ki bodo skrbno izprašani. Kretanje vseh osumljencev na dan umora bo natančno preiskano.

Med osumljenci je znan nasilen karakter

Med temi osumljenci, ki so v preiskavi je neki 53-letni čudak, o katerem je znano, da zelo rad grozi z nožem. Ta moški živi kot samotar v neki hiši nedaleč od doma umorjene deklice, nima z nikomur nobenih zvez ter se preživlja z dohodki od dveh malih stanovanj, ki jih lastuje.

Ko so detektivji prišli, da govorijo z njim, jim ni hotel odpreti vrat, dokler niso dokazali, da so policisti. Ko jim je končno dovolil vstopiti, je detektivom rekel, da jih je ves teden pričakoval.

V preiskavi se nahajata tudi dva moška, ki sta zadnji čas zbežala iz državne blaznice. Zanjeta sta bila v splošnem lovu za abnormalnimi osebami, ki bi mogle izvršiti takšen zločin.

Deklica bila umorjena, odločil mrliški oglednik

Zveza gostilničarjev v okraju Cuyahoga je snoči razpisala \$1.00 nagrade za obsodbo morilca deklice in določila, da se denar v slučaju obsodbe izroči policijskemu penzijskemu skladu.

Okrajni mrliški oglednik dr. Gerber je včeraj podal uradno ugotovitev, da je bila deklica umorjena. Po natančni zdravniški preiskavi ran na telesu in drugih okoliščin se je izključila domneva, da je deklica morda žrtev avtomobilske nesreče.

Rojak pobit v avni nezgodi

Poznani Mr. Math Zulich iz 1046 E. 67 St. je bil na Novega leta dan zadet od avtomobila, pri čemur je zadobil težke poškodbe. Nahaja se v Glenville bolnišnici, kjer ga prijatelji lahko obiščejo med 2. in 3. uro popoldne ter med 7. in 8. uro zvečer. Želimo mu, da bi se kmalu zdrav vrnil na svoj dom!

Med njimi je tudi Goebbelsov šef tiska, ki je meseca oktobra 1941 naznanil, da je sovjetska armada popolnoma uničena

NUERNBERG, 6. jan. — Pred ameriško vojaško sodnijo za vojne zločine je bilo danes postavljenih 21 najvišjih nacističnih civilnih uradnikov, med njimi osmerica izvršnih uradnikov zunanjega ministrstva, ki so obtoženi, da so igrali glavno vlogo pri Hitlerjevem načrtu za osvojitve sveta.

Ameriški tožilec Taylor je v obtožnici rekel, da so ti nacistični uradniki izročali načrte in ideologije Hermannu Goeringu in ostalim najvišjim nacistom, ki so "bili obsojeni na smrt v tej isti sobi."

"Ti moške so imeli veliko moč in oni so odgovorni za mnoge stvari. Brez njihove uprave in priprav in brez navodilnih ukazov, ki so jih pripravljali, bi Hitler in Goering ne bila mogla začeti z agresivno vojno; Himmler pa bi ne mogel izbristati iz lica zemlje 6.000.000 Židov," je izjavil Taylor.

Nacistični ambasador v Vatikanu na čelu liste

Taylor je posebno obtožil osmerico izvršnih uradnikov zunanjega ministrstva, na čelu katerih se nahaja baron Ernest Von Weizsaecke, ki je nekoč bil nacistični ambasador v Vatikanu.

Ameriški prosekutor je končal svojo obtožnico z izjavo, da so "ti birokrati našli končno rešitev židovskega vprašanja" v začetku leta 1942. Poudaril je, da bo dokazal, da so imeli sejo, na kateri se je hladnokrvno sklenilo, da se bo umorilo 11.000.000 evropskih Židov.

Med ostalimi obtoženci se nahajajo: državni tajnik podpredsednikom Hindenburgom in Hitlerjem, Otto Meissner; šef tiskovne kontrole Otto Dietrich, ki je služil pod Goebbelsom; bivši komisar za poljedelstvo Richard Darre; šef zadev vojnih ujetnikov Gottlieb Berg, in Goeringov zastopnik Paul Koerner.

(Šef tiskovne kontrole Otto Dietrich je oktobra meseca leta 1941 naznanil "senzacionalno" vest, da je sovjetska armada popolnoma uničena in da je kot takšna prenehala obstojati).

OGNJEGASCI OBTOŽILI 24 ZDRAVNIKOV

SANTA ANNA, Cal., 6. jan. — Policijski in ognjegasci uradniki so danes obtožili 24 zdravnikov, ki se niso hoteli odzvati nočnemu klicu, da pomagajo nekemu 67-letnemu starčku, ki je umiral.

Zdravniška zveza je sedaj začela s preiskavo tega slučaja. Ognjegasci so izjavili, da so starčku poskušali pomagati, dokler ni drugi klicali zdravnike. Vsi zdravniki pa so odklonili pomoč, nekateri so rekli, da so prezaoposleni, drugi pa, da so bolani, ali pa da morajo zjutraj izvršiti operacijo.

Za otroško bolnišnico

Pri podr. št. 39 SANSa so darovali v sklad za otroško bolnišnico v Sloveniji, Mr. in Mrs. Joe Susteršič, \$5 ter Mr. in Mrs. Mike Zandar, \$5, in sicer v spomin pokojnega Steve Malovašiča.

Taylor pripravljen sprejeti kandidato za podpredsednika

WASHINGTON, 6. jan. — Senator Taylor je danes naznanil, da utegne kandidirati za podpredsednika Zedinjenih držav na tiketu tretje stranke, ako bo predsednik Truman imenoval kakšnega bankirja, da zamenja predsednika odbora civilnega zrakoplovstva, James M. Landisa.

Istočasno se poroča, da se bo na drugi konvenciji PCA (Progressivnih ameriških državljani), ki se bo vršila v Chicagi 17. in 18. januarja razmotrivalo o strategiji glede predsedniške kandidature Wallacea.

Konvencije se bo udeležilo 600 delegatov iz 26 zveznih držav, Wallace pa bo kot gost imel govor.

PCA se je organizirala pred enim letom, da združi vse progresivne moške in ženske, brez ozira na raso, vero, barvo, narodnostno ali pa politično pripadnost.

V Californiji bo prva preizkušnja

NEW YORK, 6. jan. — Predstavnik Henry A. Wallacea in organizacije PCA Barney Conal je danes izjavil, da bo bivši podpredsednik Zedinjenih držav verjetno uspel, da pride na glasovnice v najmanj 40 zveznih državah pri njegovi predsedniški kandidaturi.

Barney je pristavil, da se bo prva preizkušnja Wallaceove neodvisne kandidature vršila v Californiji.

Cesar je odobril vojno, pravi Tojo

TOKIO, 7. jan. — Bivši japonski premier Hideki Tojo, ki je Japonsko spravil v vojno, je pri zaključku svoje obrambe pred mednarodni sodnijo za vojne zločine izjavil, da je japonski cesar odobril vojno.

Vsi najvišji bivši japonski voditelji so se strinjali, da je vojna neizogibna, je rekel Tojo, ki je pojasnil, da so o končni odločitvi on osebno in dva šefa generalnega štaba poročali cesarju. "Cesarju sem povedal, da ni nobene druge poti, kot sprejeti vojno, ako želimo ohraniti našo nacionalno čast in živeti, kot nacija," je izjavil Tojo.

Bivši japonski premier pa je krivico za vojne zločine proti zavezniškim vojakom zvrčal na generala Sugyama in admirala Osami Nagano, ki sta oba mrta. V teku obrambe je na vse načine poskušal zmanjšati odgovornost cesarja in svoje dežele pri agresivni vojni.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO

HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

A. D. IN "SVOBODA" TISKA

V tem novem letu se še nismo pomenili z A. D. o kakšni bolj važni zadevi, ki vzbuja v današnjih časih občo pozornost. To pa ne pomeni, da bomo popolnoma zanemarili ta del našega posla.

Kot izgleda, je sedaj tudi za A. D. zelo važno vprašanje, kako je kaj s svobodo tiska na splošnem. Urednik A. D. nam je že nekaj povedal, kaj o temu misli ruski časnikar, kaj pa ameriški. Kaj pa pravijo enciklike svetih očetov, tega pa seveda ni povedal. Takrat nas je hudo mikalo, da bi to svobodo ogledali tudi s tega vogala. Tudi ni pojasnil svobodo tiska, v okviru katere se je na grmadah zažigalo knjige in zatiralo časopise, bralo levite duhovnikom-pesnikom itd., itd.

Pri koncu lanskega leta (26. decembra) je urednik A. D. napisal članek "Jok in škripanje z zobmi nad svobodo tiska." Pri delu, v katerem nekaj kvasi v zvezi z Gabrovškovo tožbo, se ne bomo ustavljali, ampak se bomo ukvarjali le s principi, o katerih nas je poučil kot kakšen star profesor.

"Zakaj ste vendar tako silno ogorčeni nad pomanjkanjem tiskovne svobode," se začelja to mlatenje prazne slame. "In zakaj se s tako ihto potegujete za svobodo tiska ter kličete za pričo tudi ameriško ustavo in naš 'Bill of Rights,' če je vam samim ta svoboda od muh, kadar se ne zлага z vašimi nameni? Zakaj ne odprete svojih kolon za služnim narodnim delavcem, ki čutijo, da se jim krivica godi... Pri vas je svoboda tiska za tiste, o katerih veste, da bodo povedali samo to, kar vi želite, da povedo!"

Že iz tega se lahko ugotovi, da je urednik A. D. jezen, češ, da ne odpiramo kolone zaslužnim narodnim delavcem.

Mi lahko na tem mestu povemo mnoge zgodbe v zvezi s prvimi pismi, ki so začela prihajati iz Slovenije. Ta pisma so dobivali ne samo "naprednjaki," ampak tudi poštenci katoličani. Nosili so jih v priobčitev A. D. Nak, ni šlo. Pisma so namreč bila "partizanska." Katoličani so se morali zatekati k "Enakopravnosti," ako so želeli, da bi javnost zvedela, kaj se je dogajalo v rojstni domovini, ko so domobranci pomagali nacistom in fašistom moriti svoj lastni narod! Ako nas spomin ne vara o takšni jezni kritiki urednika A. D. pravi sv. pismo: vidi pezdri v očesu svojega bližnjega, bruna pa v svojem lastnem ne vidi!

Izgleda, kot da je zadeva zelo zapletena. V stvari pa je enostavna. A. D. kot domobranksko-klerikalni časopis priobča samo domobranksko-klerikalne članke in Bog varuj, ako bi kdo kaj pisal proti tem domobrancem, ali pa si upal kritizirati politiko Vatikana! Takšen dopis bi prav gotovo končal v košu urednika A. D. baš zato, ker pri njih je svoboda tiska za tiste, o katerih vedo, da bodo povedali samo to, kar oni želijo, da povedo! Od urednika A. D. bi želeli, da (če more) zanika te naše ugotovitve, pa mu bomo ustregli z dokazi.

Urednik A. D. se je tako razburil, da je kar naprej mlatil v silnem navdušenju, da je dvignil svoj mogočen glas v obrambo svobodnega tiska. Ni videl, kako se je pred njegovimi lastnimi vrati nabral cel hrib blata. Sel je pometat pred tujim pragom. Pometal je in pometal ter končno v sveti jezi izbruhnil tudi to:

"Princip objavljanja VSEH dopisov, ki niso v nasprotju z obstoječimi ameriški tiskovnimi zakoni, je znan celo najbolj reakcionarnim urednikom 'ameriških pluto-krtičnih listov,' torej, uveljavljajte ga in ne ustvarjate potrebe, da se morajo napredni in zaslužni ljudje zatekati k 'farškim' in 'fašističnim' listom, ako hočejo, da bo o njihovih nazorih poučena clevelandška slovenska publika!"

Urednik A. D. (seveda, ako je pošten) mora priznati, da ta princip velja tudi za njega samega. Postavili ga bomo torej na resno preizkušnjo. Soglasno s tem principom objavljanja VSEH dopisov, ki niso v nasprotju z obstoječimi ameriški tiskovnimi zakoni, stavljamo predlog, ki je sicer nenavaden, toda, ki bo najbolje pojasnil, kje je več svobode tiska: pri A. D. ali pa pri nas? Iz odgovora urednika A. D. bomo dobili tudi odgovor na vprašanje o svobodi tiska.

Naš predlog je: Urednik A. D. naj javno objavi v svojem časopisu, da bo priobčal vse dopise in članke, ki niso v nasprotju z ameriški tiskovnimi zakoni, pa tudi, če ti članki ne bodo v soglasju s smernicami A. D. z naše strani pa smo vnaprej pripravljeni, da takšen princip vpoštevamo

UREDNIKOVA POŠTA

O poslovanju in računih North American Banke

Z 31. decembrom so zaključeni računi finančnega prometa treh podružnic North American banke za leto 1947, ki je imelo za zgodovino banke najvažnejšo nalogo.

Da bi dosegli v glavnem vse glavne okraje, kjer bivajo v širšem krogu večina naših ljudi, si je direktorij zamislil v minulemu letu ustanoviti še eno podružnico v severnem delu, tako zvanemu okraju New-burške okolice, kjer je imela banka že dolgo let stalne odjemalce. Da se jim ugodno prikladiješe sodelovanje z banko, smo upostavili (otvorili), v krasnem posloplju, ki je bilo zgrajeno za bančno poslovanje še tretjo banko ali drugo podružnico, kar je kras za naselbino in prikladno za rojake te okolice. Z začetkom bančnega poslovanja v imenovani okolici smo popolnoma zadovoljni, ljudje se je dobro oprijemajo. Naj bo obenem tudi omenjeno, da je vsa investicija za ustanovitve te podružnice že odšteta od čistega dobička letnih dohodkov.

Na drugem mestu je priobčen izkaz bančnega premoženja, katero nam prikazuje, da vlagatelji polnijo, kakor bučnice (že pa n j desetega milijona), \$9,185,080.13

Narodu vse priznanje, ker se oklepa svojega domačega podjetja. Ima pa narod tudi lastno korist in še lahko pričakuje še mnogo več. Poglejmo dejstva: 31 uradnikov in uslužbencev ima redno stalno delo. Z narastkom vlog se bo število uslužbencev dvigalo, tako tudi bo naraščalo število uradnikov v banki: V zadnjem času sta bila od direktorija povišana dva uslužbenca v uradnike v banki: John Strekel v podružnici Union in E. 93. St. v pomočnega poslovođa podružnice tam; Mr. Louis Sisteck pa v podružnici na Waterloo Rd. v pomočnega blagajnika. Banka je kot taka začela dobivati izhod v širšo ameriško javnost, za kar so se pridružile že mnoge ameriške industrije k sodelovanju za bančno postrežbo, ki je vedno točna v vseh ozirih. Zelo vpoštevan je v banki poseben oddelek za osebna posojila, kjer ljudje brez truda in brez čakanja dobijo osebna posojila. Takih posojil ima v banki okrog 700 oseb, katere imajo posojila okrog \$700,000.00.

Da smo obdržali večerno uro, vsaki petek med 6 in 8 uro za poslovanje, je bil vzrok ta, da smo s tem dali priliko ljudem se posluževati bančnega poslovanja, to v podružnicah na St. Clair in Waterloo Rd. Zelo se odjemalci poslužujejo tudi božičnega kluba, ki se začelja ravno v tem času po vsotah tedensko, kakor je komu mogoče ga začeti od enega do \$20. To priliko zelo priporočamo stašem,

da vpišejo svoje otroke. Koristna je tudi za odrasle.

Glede naše poslužbe:

Kadar se poslužujemo bančnega poslovanja, naj si vsak razlaga, da se poslužuje javnega državnega departmanta. Vsaka banka je strogo pod nadzorstvom državnega urada, ki se nahaja v Columbusu. Zelo pogosto se oglašijo možje, ki imajo vso pravico videti, kako se posluje. Manager banke je odgovorna osebnost za vso poslovanje. Kakor imajo organizacije pravila odobrena na konvencijah; tako imajo banke pravila iz državnega departmanta. Ta pravila predpisujejo: kako in koliko denarja se sme posoditi; Koliko investirati, kam in komu. Manager mora to vedeti, ako prosilec za posojilo ne more dobiti za kolikor je prosil, naj ve, da po zakonu po predpisih banke ne sme in ne more narediti posojila, ki bi bilo mogoče v škodo tistemu, ki bi ga ne mogel plačati in tako v škodo banki, ki je odgovorna za vsak posojen dolar. Zelo važno je za vsakega, ki namerava kaj kupiti, ali pa investirati, da se vselej obrne do bančnega posloplja (Managerja), to ga nič

(Dalje na 3. strani)

Društvo "Vipavski raj" št. 312 SNPJ

Društvo "Vipavski raj" štev. 312 SNPJ priredi svojo veselico v nedeljo 11. januarja v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

Ker naše društvo priredi samo enkrat na leto veselico lahko upravičeno pričakujemo ne samo poset članstva, ampak tudi ostalega občinstva in raznih naših organizacij. Vipavci smo vedno radodarni in med letom darujemo velike vsote za razne naše kulturne namene. Pri Vipavcih še nikoli ni bilo rečeno "ne damo." Ko je šlo za naše kulturne, narodne in delavske namene, smo se vedno odzvali.

Ako hočemo, da bomo tudi v bodoče mogli izvrševati to delo, je potrebno, da od časa do časa naredimo kakšen "ekstra novac", da nam se naš minister finance ne umakne in poda ostavko.

Za ples bo igral Vadnal orkester, ki je dobro poznan. Torej vam ne bo žal ako pridete. Pošljite tudi vaše sinove in hčere na to plesno veselico, ki se bo vršila v nedeljo 11. januarja v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Pričetek bo ob 8. uri zvečer. Razume se, da ne bo pripravljeno samo za plesalce, ampak da bodo naše članice skrebele tudi za lačne, natakariji pa za žejne.

Prijazno vabim vse znance in prijatelje, posebno pa članstvo SNPJ.

Z bratskim pozdravom
John Strancar, tajnik.

pod pogojem, da ga tudi A. D. sprejme. Kajti, kot smo rekli, princip je princip, ne samo za nas, ampak tudi za tiste, ki o njemu vpije.

Da bo stvar še bolj zanimiva, smo pripravljene odpreti enkrat na teden v našem listu takozvani "Kotiček A. D.," v katerem lahko sam urednik, ali pa kdorkoli že iz njegovega bojevitega štaba, kvasi o čemur mu drago, samo da bo to, o čemur bo kvasil, v soglasju z "ameriškim tiskovnim zakonom." Da se bo ta "svoboda tiska" spoštovala tudi z druge strani bo seveda potrebno, da urednik A. D. enkrat na teden odpre v svojem časopisu takšen podoben "Kotiček Enakopravnosti," v katerem bomo pa mi pojasnili, kaj se dogaja izza "železne zavese" klerikalno-domobrankske cenzure.

Ali bi ne bile zanimive takšne razprave kot "Svoboda tiska skozi stoletja," "Od kod smo dobili cenzuro?", "Od kod navada požiganja knjig?", "Resnica o Stepcinu?", "Kdo so domobranci?", "Kaj se dogaja v Jugoslaviji?", itd., itd. Seveda, ako sprejme ta predlog, lahko urednik A. D. izbere kakršno koli vprašanje, ki mu leži na srcu, in ga v tem našem predlaganem "kotičku" temeljito pojasni. Mislimo, da je sedaj vse dovolj jasno. Besedo ima urednik A. D.!

NOVICE IN SLIKE IZ JUGOSLAVIJE

SKUPINA IZSELJENCEV SE JE VRNILA

23. avgusta je prispela z vlakom na Jesenice nova skupina naših izseljencev iz Westfalije. Razen westfalskih izseljencev se je z istim transportom vrnilo v domovino število jugoslovanskih vojnih ujetnikov.

Večina izseljencev je odšla v tujino že kmalu po prvi svetovni vojni. Ziveli so v tujini zelo težko življenje in so tja morali oditi, ker jim je predvojna

domovina dajala premalo za služka.

Fašistični elementi so jih poskušali na vse načine odvrti od odločitve, da se vrnejo domov. Posebno strupena je bila ta propaganda v taboriščih za vojne ujetnike. Vendar ni imela med našimi izseljenci nikakih posebnih uspehov. In sedaj se vračajo. Četudi so delali po raznih rudnikih in to-

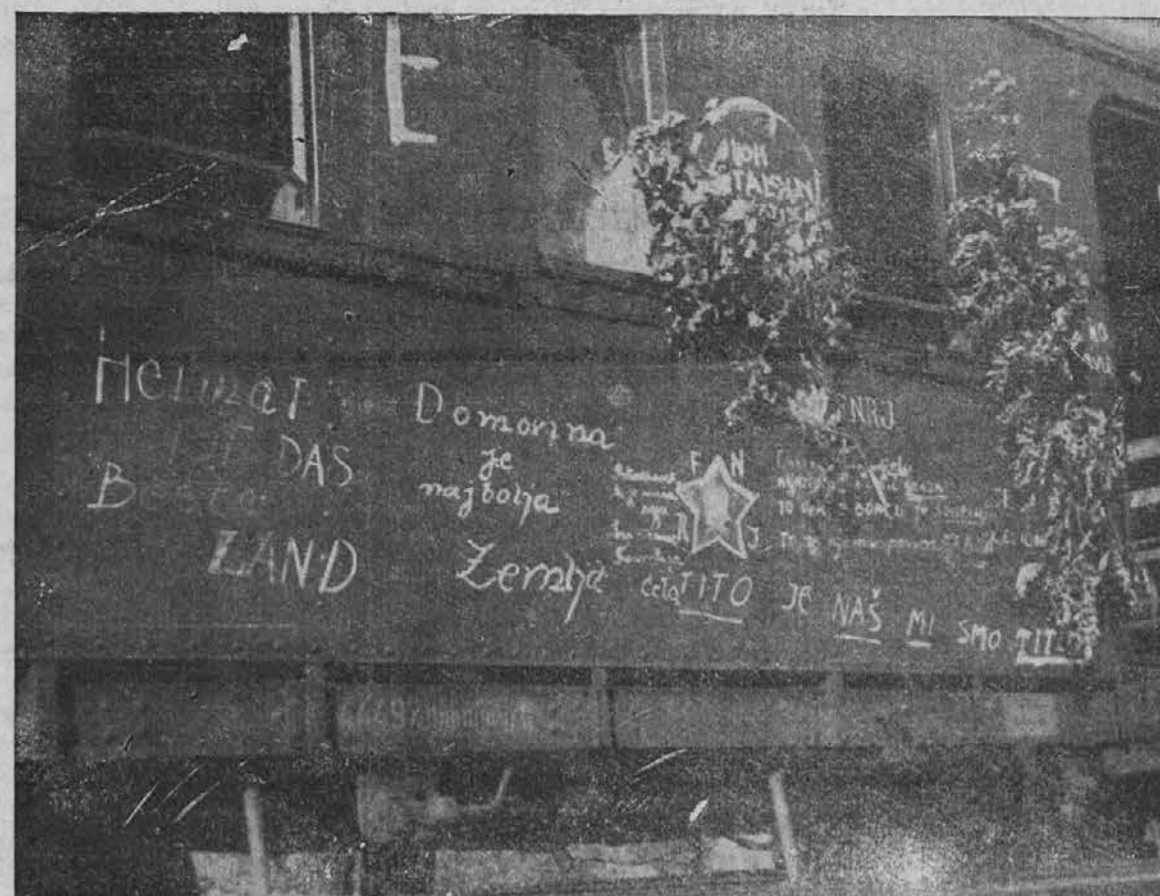
varnah, jih je vendarle družilo eno: skupno trpljenje, skupno garanje za interese tujih kapitalistov.

Mnogi so se že vrnili domov, toda še vedno jih je veliko, ki si žele povratka.

Domovina jih bo sprejela kot svoje sinove in tudi kot drago ceno pomoč pri izvedbi Petletnega plana.

Splošni pogled na skupino naših izseljencev iz Westfalije in del slovenskih gozdov v naših Alpah.

"Domovina je najboljša zemlja," in drugi z okorno ali jubečo rudarsko roko narisani napisi pričajo, da desetletja trdega dela v tujini za tuje gospodarje niso mogla izbrisati in zmanjšati njihovo ljubezen do svobodne domovine.

Tik ob vlaku se sončijo naši izseljenci n adomačem soncu, ki jih bo grelo v njihovem nadaljnjem delu na svobodnih domačih tleh.

— SANS. —

Uspehi obnove na Goriškem
Goriški okraj šteje danes 25 obnovitvenih zadrug. Za stanovanje je bilo usposobljenih okoli 600 posloplj, ki so vsa zgra-

jena po načelih sodobne higijene. Modernizirajo se tudi hlevi, kleti in druga gospodarska posloplja. Potrošen je bil celotni pred-

videni kredit v skupnem znesku 19.2 milijona dinarjev. Povprečno je bilo v letu 1947 izvedenih 50% vseh obnovitvenih del porušeni in požgani vasi.

Stane Kumar:

MED RUDARJI V ILIRSKI BISTRICI

Premogovni revir Ilirska Bistrica leži v sredini bistriške kotlinine in ravnine ob železniški progi St. Peter na Krasu — Reka. Nekoč je bilo tukaj jezero, ki je polagoma oteklo, ostale pa so plasti organskih in glinastih naplavin. Plitva kadunja Ilirske Bistrice je mladotercijerne tvorbe in ima v sebi plast lignitskega premogišča, katerega središča je vas Koseze. Premogovna kadunja ima obliko elipse, katere podolžna os veže vasi Zarečje in Dolnji Zemon in nekoliko pada proti jugovzhodu. Prečna os se začena ob vasi Zarečja in sega do Kosez, kjer se razširi na 1100 m in sega v globino 84 m. Lignitski sloj je do 2 m debel, njegova krovina in talnina je glinasta in pliocenske tvorbe. Pod temi plastmi je še ena konkordatna kadunja terciernega premoga.

Z iskanjem premoga so pričeli 1. 1935, z izkopavanjem pa šele tri leta kasneje pri vasi Zarečici. Izkoriščanje je bilo primitivno in za rudarje zelo težko. Vhod v premogovnik so napravili z enostavno klančnico 18—20 m globoko.

Danes se delo na tem področju zaključuje in se bo sčasoma prenesla v sosednji modernejši premogovnik Koseze. Rudarji morajo imeti v Zarečici zaradi velikega blata v rovih gumijaste škornje, ki se jim včasih do kolen pogrežajo v glinasto brozgo. Svetilke imajo odprte — kar je dobro, ker je rov dobro zračen in ni bojazni pred plini. V rovih je vlažno, poleti hladno, pozimi toplo, delo pa silno naporno. Med okupacijo so bili rovi zaradi anarhičnega izkoriščanja slabob zavarovani in močno poškodovani. Po osvoboditvi pa so rove popravili in olajšali s tem ruvarjem delo. Na površini rudnika Zarečica stojijo delavnice in skladišče premoga, ki ga dovajajo sem z ozkotirno železnico in pripravljajo za odvoz.

Od tu do kolodvora Ilirska Bistrica je samo dober kilometer. Pod zbiralnikom premoga, ki stoji kar na prostem, je stavba, kjer se polnijo kot na tekočem traku vagoneti žične železnice. Žičnica je napeljana v ravni črti preko vode Reke in bistriških polj na železniško postajo.

Od jutra do večera se pomikajo vozički polni premoga proti postajni razkladalni lop, ki je obenem nekaka separacija. Žična železnica avtomatsko stresa premog skozi mreže, ki ločijo drobiž od debelega premoga, po žlebeh v železniške vagonce. Dnevno odhajajo vagoni v svet. Naša mesta, industrija in zasebni potrošniki že poznajo bistriški lignit.

To Help Another Child

"This used fat is not for you," radio star Jinx Falkenberg explains to her young son, Patrick, "but it may help another child somewhere in the world. Kitchen grease sold to meat dealers is used industrially over here, which releases fats and oils for distribution to starving people in Europe. That is why I save every drop of used cooking fat, and why our government urges every woman to do the same," says Jinx.

Urednikova pošta

(Nadaljevanje z 2. strani)

ne stane: naj se posvetuje glede katere koli denarne zadeve. Če naredite tako, si boste prihranili denar, se boste obvarovali težke izgube in se ogilili težkim nadlogam. Vedite to, da banka rada posodi denar, toda velikokrat mora banka odrediti posojilo prosilcu, ker manager, ki povprašuje o položaju prosilca, o njegovem zaslužku in o njegovih rednih oblicajih in rednih stroških, sprevidi, da ta prosilec ne bo mogel posojila redno odplačevati in tako znarala banka to posojilo tirjati, kar bi bilo zelo neljubo in nezaželjeno za odjemalce. Ko bi ljudje tako ravnali vselej, bi nikoli ne prišlo do toliko zgubljenih posojil in žalostnih dogodiljajev med ljudstvom.

Zelo priporočam vsakemu tole: Imejte bančni urad v vaši okolici za urad informacije vselej, kadar nameravate kaj kupiti ali si izposoditi. Bančni uradnik vam bo z veseljem dal nasvet "ZASTONJ". Vam zna biti v veliko dobro in vam bo prihranjeno mogoče tisoče dolarjev. Le tisti, ki ima za seboj izkušnje dolgih let v bančnem poslovanju, vam lahko po pravici svetuje ali odsvetuje za vašo protekcijo. Tudi precenti gremo vaše posestvo iz prijaznosti v takem slučaju. Bančnih uradnikov dolžnost je, da take nasvete dajejo svojim rojakom in odjemalcem. Za to se ni treba bati, ampak se jih poslužiti. Več zaupanja do bančnih uradnikov. Ako bi se pa pripetilo, da se kje vrine kakšen nesporazum za karkoli v poslovanju, bilo radi uradnikov ali uslužbencev, se prav tako obrnite na podpisane, v katerikoli podružnici North American banke.

Vse to zgoraj velja za vse enako. Banka je državno podjetje in mi uradniki smo le izvrševalci postav, pod katerimi banka posluje. Vedite, da je bančno poslovanje urejeno strogo po bančnih postavah, ki so narejene v državni zbornici, obenem pa v zvezi z zvezno vlado

PRIMORSKE VESTI

Tržaško ozemlje je gospodarska enota

Šef Vojne uprave Jugoslovanske armade za jugoslovansko cono Tržaškega svobodnega ozemlja, polkovnik Mirko Lenac, je imel na sedežu te uprave v Kopru tiskovno konferenco, s katere povzemamo sledeče ugotovitve: Vojna uprava je bila ustanovljena na tem ozemlju v skladu z mirovno pogodbo z Italijo. Vojna uprava upravlja to področje, dokler ne bo prevzel guverner Tržaškega ozemlja oblasti v svoje roke. Eno glavnih načel, na podlagi katerega vodi svoje posle Vojna uprava Jugoslovanske armade, je načelo, da prepusti čim več oblasti ljudstvu samemu. Tudi je načelo Vojaške uprave jugoslovanske armade, da je treba odstranjevati vse ovire, ki motijo svobodno potovanje oseb, in izmenjavo blaga med obema conama Svobodnega tržaškega ozemlja. Doslej pa niso pokazale anglo-ameriške oblasti nobene razumevanja za rešitev teh vprašanj. Pred ustanovitvijo Svobodnega tržaškega ozemlja je delovala skupna gospodarska komisija za cono A in B. Sedaj pa te komisije ni več. Vojaška uprava JA je mnenja, da bi morala ista ali podobna komisija delovati še dalje, da bi bilo mogoče rešiti vsa skupna vprašanja. Res je, da so anglo-ameriške oblasti pristale na to, da se ustanovita dve komisiji, prva kot organ Vojaške uprave JA in druga kot organ anglo-ameriških oblasti. Tej komisiji naj bi na rednih tedenskih sestankih obravnavali skupna vprašanja. Pokazalo pa se je, da ta rešitev ni zadovoljiva, ker so kompetence teh komisij na

v Washingtonu. Vsem uradni pozdrav.

Anton Grdina, predsednik.

"VAŠKA VENERA"

Zopet enkrat se oglasim Da novico Vam razglasim: Na oder pride Venera" Letos, enajstega januarja.

Mislil, da vsi dobro veste, Kakšna igra to je — Ker igrana je že bila Spremljala jo je policija.

Ne motim se pred 11 let Na oder pride kras deklet. Da zadovoljni vsi bi bili So igro tudi ponovili.

Ljudje takrat so se smejali Dvorano kmalu bi podrli Dejali, da take igre njih oči Gledale bi dneve in noči

Špaska, špaska je ta burka Ko Cilka tepe moža—Matevžka Pravi, da za moža ima Bojazljivca—ki ji zvesto kima!

In ta slikar Ciligoy Ljubi Majdo, da je joj! Reče ji, da je tak lepa Kakor "Vaška Venera"

Tud' Baulčev Polde jo štima (preveč sreče pa on nima) To bistro vidi dekla Špela, Možička sama rada bi imela.

Homatija špaska zapletena Ko pride zraven Filomena, Ki pravi: Pankracij Čičigoy Glej možiček, saj si moj!

Povedat vsega se ne sme Igro pogledat vsak naj gre! Popoldne ob četrti uri Društveni dom odpre dur!

Ker zadnja leta Naša Zvezda Nobene igre ni igrala Enajst'ga januarja vsac'ga V dom bo pot peljala.

Za zaključek pa še to Voščimo tam si leto Novo, Da veselje večje bo Plesalo se bo po Uletovo! Žane iz Ljubljane.

so te cene še zmerom take, da lahko te predmete kupujejo vsi oni, ki dejajo in živijo na področju Vojaške uprave JA. Tudi bi morali imeti vsi prebivalci Svobodnega tržaškega ozemlja iste osebne izkaznice. Glede prehajanja prebivalstva iz ene cone v drugo je bil dosežen sporazum, da se to prehajanje lahko vrši na podlagi legitimacij Vojaške uprave. Pač pa so izjavile anglo-ameriške oblasti, da ne morejo dovoliti na njihovo ozemlje vstopa nezaželenim ljudem. Ob sklepu konference je podpolkovnik Lenac poudaril potrebo po najožjem sodelovanju med Vojaško upravo JA in tiskom. Pozval je navzočne novinarje, naj z objektivnim poročanjem prispevajo svoj delež k reševanju vseh vprašanj v korist ljudstvu na Svobodnem tržaškem ozemlju.

Obnova v Goriškem okraju

Z združenimi močmi, s ponosom in veseljem smo se lotili obnove, saj je bilo razdejanje pri nas ogromno. V goriškem okraju so nekateri kraji, ki so doživeli 32 in še več jurišnih napadov. V zavesti, da je le v skupnosti moč, smo ustanovljali obnovitvene zadruge, ki jih je danes v goriškem okraju 35. Letos je bilo obnovljenih v našem okraju okoli 600 poslopij. Obnovitvena prizadevanja niso le nudila dela in zaslužka številnim domačinom, temveč so privledla tudi do ustanovitve raznih krajevnih podjetij, mizarstev, delavnic, opekarn, mehaničnih delavnic, žag itd. Povprečno lahko rečemo, da je bila letos izvršena obnova v goriškem okraju 50 odstotno. Tudi v zdravstvu kaže obnovitveno delo lepe uspehe. Takoj po priključitvi so bile urejene štiri državne lekarne z najpotrebnejšimi zdravili v Solkanu, Kanalu, Dornbergu in v Kojškem. Imamo dva dispenzerja v Ajdovščini in v Vipavi. V Dobravljah in v Grgarju pripravljajo higienično in sodobno urejene prostore za ambulance. Urejena bo zdravstvena postaja v Dobrovem v Brdih. Razen tega pripravlja Zavod za socialno zavarovanje ustanovitev splošne in zobne ambulante v Solkanu in Anhovem. Naša ljudska oblast pa obnavlja tudi šolstvo z uvažanjem takimenovanih sedemletk, kjer ustreza peti, šesti in sedmi razred prvemu, drugemu in tretjemu gimnazijskemu razredu. Prihodnje šolsko leto bomo imeli takšne sedemletke v Dornbergu, Mirnu, Vrtojbi, Kojškem, Medani, Kanalu in v Dobravljah.

Razne novice

V Koprščini je bila zajeta roparska tolpa, ki je izvršila zadnji čas več roparskih napadov

Homatija špaska zapletena Ko pride zraven Filomena, Ki pravi: Pankracij Čičigoy Glej možiček, saj si moj!

Povedat vsega se ne sme Igro pogledat vsak naj gre! Popoldne ob četrti uri Društveni dom odpre dur!

Ker zadnja leta Naša Zvezda Nobene igre ni igrala Enajst'ga januarja vsac'ga V dom bo pot peljala.

Za zaključek pa še to Voščimo tam si leto Novo, Da veselje večje bo Plesalo se bo po Uletovo! Žane iz Ljubljane.

anglo-ameriški strani zelo omejene. Tudi niso dali sestanki teh komisij doslej nobenih pozitivnih rezultatov. Na področju pod Vojaško upravo JA prejema prebivalstvo redno racionirana živila. Razen teh racioniranih živil je dobilo prebivalstvo zadnje mesece tudi izredne dodatke. Posebna delitev velja za noseče ženske in otroke. Poleg tega obstoja svobodna prodaja določenih proizvodov, ki so dražji nego racionirani, vendar pa

Socialna beda v Gorici

V Gorici, ki je pripadla Italiji, se množi število brezposelnih. Oblastva si prizadevajo ublaži-

ti nastale razmere z organizacijo izseljevanja brezposelnih v tujino in v prekomorske kraje. Dan na dan se vse bolj kaže, kako je nova, nemogoča in krivična državna razmejitev uničila vse pogoje za gospodarski razvoj Gorice. Industrija Gorice, kolikor še obstoja, je skrčena na minimum število delavcev in nameščencev. Goriška trgovina je izgubila vse svoje odjemalce z jugoslovanske strani, pa tudi mnoge potrošnike iz same Gorice in njene neposredne okolice, saj gredo ljudje nakupovat razno blago v Videm, ker je tam izbira večja in razen tega cene ugodnejše. Množica prebivalstva Gorice je ostala na pragu zime brez dela, kruha in kurjave. Množici brezposelnih in nezadovoljnih so se pridružili tudi istrski begunci, med katerimi narašča nezadovoljstvo. Italijanska oblastva so obljubovala vsem beguncem razne ugodnosti, danes pa živijo ti begunci v razočaranju brez zaposlitve in si želijo nazaj v Istro, ki je pripadla Jugoslaviji. Posebno občutno je v Gorici pomanjkanje kurjave, saj stane stot svežih drv 1.400 lir. Ni upati na kakšno izboljšanje življenjskih prilik v Gorici.

Razne novice

V Koprščini je bila zajeta roparska tolpa, ki je izvršila zadnji čas več roparskih napadov

JOS. ŽELE IN SINOVI

POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVE. ENdicott 0583

Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago. Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo.

COLLINWOODSKI URAD:

452 EAST 152nd STREET Tel.: IVanhoe 3118

RAZPIS DELNIŠKE SEJE

V nedeljo 25. januarja 1948

OB 1. URI POPOLDNE

se vrši

redna delniška seja korporacije

SLOVENSKEGA DOMA

15810 Holmes Ave.

To obvestilo je smatrati za uradni poziv vsem delničarjem.

Frank Walter, tajnik

1941

1948

V blag spomin

ob sedmi obletnici prerane smrti našega ljubljene in nikdar pozabljenega soproga in skrbnega očeta

FRANK KALIN

ki nas je za vedno zapustil dne 7. januarja 1941

O, kako je hiša prazna ob sedmi obletnici zaman Te iščejo oči naše, res bridko Te pogrešamo mi.

Bil si dobra, zlata duša, Vedno dober, vedno blag, vse, kar nam je zdaj ostalo Na Te je le spomin sladak!

Žalujoči ostali:

Angela, soproga

Amalija, Angela in Ernest, sinovi

Cleveland, Ohio, dne 7. januarja 1948

V vsaki slovenski družini, ki se zanima za napredek in razvoj Slovencev, bi morala dohajati

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

PREŽIHOV VORANC:

Vodnjak

Borovnikova domačija je stala v bregu. Poslopja so bila na robu, ki je bil toliko vzdolžen iz širokega pobočja, da je njegov hrbet tvoril majhno skromno hišo in hlev za osmero glav govedi. Polje samo se je razprostiralo doli po bregu in je segalo s svojimi travniki v ozko globel, ki je segala sem iz doline. Takoj za hišo se je vzdigoval zopet breg in se izgubljal v široko gozdno slame.

Sosedje so pravili, da je na Borovnikovem domu trdo življenje. Zemlja je borova, rjava, polna laporja, iz gozda sili vsepovsod na polje praprot in vresje. A ko si hotel kaj izsiliti iz teh njiv, si moral trdo prijeti za delo. Največja napaka, ki je morila Borovnikov dom, je bila ta, da pri hiši ni bilo vode. Daleč doli v kotu, med poljem in lesom, je bil studenec in treba je bilo nositi vodo po strmih navkreber, živino pa napajati pri studencu. Poleti je že še šlo, toda pozimi, kadar je poledenela pot po bregu navzdol, je bilo trpljenje nezno. Ljudje in živina so padali po ledu, da so jim krvavela kolena. Mladi gospodarji na Borovnikovem so imeli pri ženitvi težavno stališče. Trpljenje zaradi vode je bilo tako razpito daleč naokrog, da se je vsaka kmetka hči bala iti gospodinjiti na Borovnikov dom. In ponavadi so se morali ženiti le pri deklah in bajtarskih dekletih, ki so bile zadovoljne, da postanejo vsaj samosvoje.

Takšna zemlja in takšna domačija sta si odgovorili tudi svoje vrste prebivalce. Že odkar pomnijo ljudje, živi na Borovnikovem poseben rod, tih, mračnih, živah in vztrajnih; moški imajo vsi nizka čela, kratke, čez ustnice strleče brke, upognjen hrbet in mehka, vdajajoča se kolena, ženske, ki so rasle pri tej hiši, pa široke obraze, dolge roke in tenke noge s posinelim stopalom.

Ze več gospodarjev zaporedoma se je ukvarjalo s tem, da bi na kak način napravili vodovod in si tako olajšali truda polno življenje. Oče sedanega gospodarja je preiskal vso, z borovim gozdom poraslo slame gor do vrha, da bi zasledil vodovod, četudi daleč stran, in jo potem po cevah dovedel domov. Toda zaman. Svet je bil suh in pust na levo in desno. Nekoč, da je pripovedoval oče, je slišal vodo, kako je žuborela pod ruho, ko je ležal nekje nekoliko višje nad hišo ob robu gozda. Spal je in pritiskal uho na zemljo in je natančno razločil žuborenje studenca. Ko se je zbudil, je pozabil vtakniti kol v zemljo na onem mestu in ko je drugič hotel poiskati tisti kraj, je iskal zaman; legal je križem na zemljo po vsem sadovnjaku, ki je bil nad hišo, in pritiskal uho na vsako ped zemlje, iskal je po gozdu nad cesto in povsod, žuborenje se ni hotelo ponoviti in mož je bil prepričan, da se je voda prestavila. Osemdesetletna babica, ki je podnevi in ponoči molila na peči, je bila celo uverjena, da se je družina kaj pregrešila in se je voda naznala za trenutek, nato pa takoj zopet izginila.

Ko je sedemdesetletni oče umiral in je v velikimi očmi zrl v svečo, katero je prižgala njegova žena, je nenadoma obrnil oči v strop, ki je bil zastrt s stoletnimi sanjami, odprl usta in kričnil:

"Voda".

Nato je omahnil nazaj na zglavje, nagnil lice na rob postelje, kjer je klečal njegov naslednik sin, in rekel s pretrganim glasom:

"Ti, Miha! Kadar umrjem . . . koplji tam za gorico . . . kjer raste bezgov grm — tam notri je voda — voda —"

Po teh besedah je stari Borovnik umrl.

Očetove besede, izrečene na smrtni postelji, si je mladi Borovnik vtisnil v spomin kakor testament. Ogledal si je omenjeni prostor ter postal malodušen. Plot je segal prav do ceste, ki je vodila v gozd nad hišo, in tik za plotom je rasel raven bezgov grm. Prostor se mu je zdel nekoliko vzbočen in gotovo najbolj suh okrog poslopja. Skoraj nemogoče, da bi bila tam notri voda. Ako bi oče rekel tamkaj na jami onstran hleva, tamkaj bi bilo prej mogoče, toda tu je skoraj izključeno.

Tako je mislil mladi Borovnik, pokopal očeta in napajal še dalje doli pri studencu. Čas je tekkel in medtem se je mladi gospodar z velikimi sitnostmi oženil. Vzel je gostačevu hčer iz sosednjih hribov. In mlada žena je nosila vodo po bregu navzgor, kakor jo je nosilo toliko njenih prednic.

Prišla je pomlad, topla in zgodnja, Borovnikovi so vstajali zgodaj in neke noči se je gospodar zopet spomnil očetovega izreka, ki je ležal na hrbtu v postelji in čul težko sopenje svoje žene poleg sebe. Zdelo se mu je, kot bi prihajalo to njegovo težko nendaravno sopenje od prenaporne nošnje vode od studenca. Dolgo se je obračal nedolgo po ležišču in ko je zopet zadremal, se mu je sanjalo, da je prišel oče v sobo in mu rekel, naj koplje tam, kjer je bezgov grm. Natanko je videl njegovo sivo brado, kakor takrat, ko je ležal na smrtni postelji.

Drugo jutro je omenil to svoji ženi. Skomizgnila je z rame in ni počasi rekla:

"Koplji! Mogoče je pa voda pod bezgom. Pomagala bom."

Ravno takrat se je delo na polju malo prekinilo. Setev je bila v zemlji in do košnje je bilo skoraj še dva meseca. Borovnik je sklenil kopati po očetovem naročilu. Nekoč jutra je vzel lopato in kramp in odšel tja za plot; naredil je križ z orodjem čez zemljo in odkopal velik krog ruševine s kosom ceste. Ko je stal sredi odkopane kroga s krampom v rokah, je vzdihnil in pogledal ženo ter mater, ki sta stali na trati ob robu odkopa. Njegov pogled je bil en sam vprašaj, poln dvoma in upanja. Spustil je orodje k tlom in se naslonil s telesom na topor. Ženski sta stali nemi poleg njega; čutili sta težo in pomen tega trenutka. Tako so onemeli vsi trije. Nato se je pa mož razkoračil, pljunil v dlan rumeno slino in zavihtel kramp, da se je zasadilo železo do ušes v lapornati svet. Ženski sta se oddahnili.

Potem so delali vsi trije skoraj brez prestopa. Borovnik je začutil veliko veselje in vera v njem, da mora najti na tem mestu vodo, kakor je rekel oče, je postajala vedno trdnjša. Pri delu mu je pomagala žena; medtem ko je on odkopaval prst in jo metal iz jame, jo je ona odvažala na samokolnici tja na odor njive in nasipala prazen svet.

Toda že četrty dan ni več dosegel z lopato vrha in se ni mogel iznebiti prsti. Napravil je

dvigalo. Štiri bruna je postavil navpik čez vodnjak, prevezal pod vrh primerno izrezano kolesce in nategnil nanje povezano vrv, na katero je privezal majhno kad. Sedaj se je delo zopet nadaljevalo. Žena je vlačila kad za kadjo iz globine, ki je postajala vedno večja.

Do nedelje je bilo izkopano že pet metrov globine. Ko je zlezel Borovnik v soboto ob zvonjenju k počitku iz jame in je pogledal nazaj, je bil skoraj ponosen na svoje delo. Do takrat je delal brez prestopa, v neki strastni napetosti, ko so umolknil vse druge misli in želje. Ves teden se mu med delom niti za trenutek ni porodila misel, da mogoče koplje zastoj in da ne bo našel vode. Sedaj pa, ko je stal na robu vodnjaka in strmel v mračno globino in videl, koliko zemlje je že izkopal, se mu je za hip porodil dvom. Ko je začel kopati od vrha, ni mislil, da bo moral kopati tako globoko. Bog ve, kje bo voda. Njegov mračni obraz je še bolj potemnel.

Naslednji dan ni šel v cerkev kakor po navadi; šli sta le žena in mati. On pa je ležal v znak v izbi na postelji, na kateri je umrl njegov oče, in brezizrazno zrl v svaštji strop. Premišljeval je o vodnjaku. Drugi teden je upal, da pride že do vode. Nekajkrat se mu je že itak zazdelo, da je postajala prst malo mokra, bolj ilovnata in sodeč po teh znamenjih mora priti do vode. Ako najde vodo, potem najame zidarja, ki bo vodnjak obzidal in Borovnikov dom bo polovico več vreden. V takem premišljevanju sta ga zmotili žena in mati, ki sta trudoma prilezli po bregu iz doline.

Popoldne je bil lep, zgodnje pomladni dan. Sonce je pripekalo v rjavi breg, da je zadisala po vzhodu topeča se smola iz bližnjih lesov. Bilo je prijetno in Borovnik je sedel popoldne k čebelnjaku, gledal v roje muh in mislil na vodnjak.

Žena je sedela na hišnem pragu in šivala; starica pa je izginila nekam v breg za hišo. Takrat je prišel po poti od soseda sem tesar Krivonog. Po hoji se mu je poznalo, da je nekoliko pijan. Ko je zagledal množino navožen, mrtve prsti po odoru, se je začudil, ker je poznal navado Borovnikovih, da ne zasipajo odorov. Še bolj se je pa začudil, ko je zagledal lik ob cesti izkopano luknjo, ki ji je komaj videl dno. Takoj se je domislil, da koplje Borovnik vodnjak. Tisti hip je zagledal Borovnika, čepečega na klopi pri čebelnjaku. Borovnikovih ni nikoli maral, ker so bili pretrdi. Včasih je bil žejen in zahotelo se mu je je črnivčevca, katerega je Borovnica vsako leto nažgala dokaj litrov. Toda ti čemerni obrazi niso dali ničesar od sebe, zlasti ne, kadar je bil že malo dobre volje; a ravno takrat ga je najbolj žejalo.

Ko je zagledal jama in uganil pomen, mu je zaigral okrog usten porogljiv nasmeh. Napotil se je naravnost proti čebelnjaku.

"Dober dan, Borovnik!" je pozdravil in obstal pred sklju-

čenim gospodarjem, ki je mrmljaje odzdravil.

"Kaj sem videl, ali kopljete vodnjak — ha?" je vprašal Krivonog.

Borovnika je jezilo, da ga izprašuje ravno ta človek o stvar, ki se mu je zdela popolnoma zasebna in nekam preveč vzvišena, da bi se o njej pogovarjal s tem omraženim človekom. Zato ni nič odgovoril.

"Vodo iščete, kaj?" je nesramno nadaljeval Krivonog in zlovoljno poškilil na Borovnika. "Toda prej bi bili vendar koga povprašali, ki bi vam bil razložil, da je zastoj vsako delo! He-he! Pa ravno na najbolj suhem prostoru, kjer lapor že iz zemlje gleda. Vraga! Ali se vam meša? Tam lahko kopljete do sodnega dne. Prej boste prišli do pekla, kakor pa do kaplje vode. Hej, ali vidite zemljo — Borovnik, suha je bolj kakor moje grlo?"

Borovnik je molčal. Kuhalo je v njem, da se mu roga ta človek, obenem se je pa bal, da znova ne plane na dan malodušje, ki ga je danes že tolikokrat hotelo prevladati, in se ne polasti njegove duše. Kakor udarci s kijem so padale tesarjeve besede na njegovo razpoloženje. Z jeznim pogledom je pomeril Krivonoga, stoječega na trati, in sovražno zarenčal:

"Kaj te to briga?"

"Briga!" se je oveselil tesar, da je izzval mirnega Borovnika. "Briga me res ne, briga — koplji, da samega satana izkoplješ — vode ne boš. — He — saj vem, stari je nekaj prorokoval, ko je umiral. On, ki je prevrtal ves hrib in iskal vodo tam, kjer je ni. Bi mari prej mene vprašal! Tako se pa mučiš zastoj — za prazen nič. Bolj pametno bi bilo vleči se na hrbet, gledati v nebo in preštevati zvezde. Se boš vsaj spočil. Tako pa delaš in stradaš, da si že tak kakor trlica . . ."

V tem hipu je Krivonog utihnil, kajti Borovnikov obraz so nenadoma prepregle tako grozeče poteze, da se mu je zdelo umestneje, pustiti kmeta samega na klopi. Odšel je brez pozdrava čez dvorišče in ko je zaprl za seboj lesno onstran gorice, se je še enkrat obrnil nazaj in zavpil, da je odmevalo v sončno podnebje:

"Voda, voda! Borovnik išče vodo. Vodarji!"

Nato je odšel po poti, ki je vodila skozi lesove k sosedu, ki je bil tam na drugem hribu. V globeli je brezskrbno zaviskal, da se je razlegal glas do doline pod Borovnikom in za trenutek napolnil vse ozračje s prijetnim zvokom.

(Dalje prihodnjé)

SRBIČINA IN RAZNE KOŽNE BOLEZNI

AVENUE SKIN CLINIC
M. L. NEARING, D. M.
ZDRAVNIK
Urad odprto od 10. do polnočne in 2. do 7. zve.
Govorimo slovensko in poljsko
691-692 OLD ARCADE
Euclid Entrance
Tel.: CH 2200

NE ODLAŠAJTE!

Poslužite se nove obrestovalne perijode, ki se sedaj začena!

VLOŽITE VAŠE ODVIŠNE PRIHRANKE NA OBRESTOVALNO VLOGO SEDAJ!

Vloge sprejete na ali pred 12. januarjem bodo dobile obresti od 1. januarja.

Vse hranilne vloge so zavarovane do \$5,000.00.

Obrestovalna mera je najvišja somerno z varnostjo.

ST. CLAIR SAVINGS & LOAN CO.

HRANILNA INSTITUCIJA

6235 ST. CLAIR AVENUE

HEnderson 5670

OTROCI EVROPE

Prvo javno kazanje barvanih slik "Otroci Evrope", ki jih je posnel urednik za nacionalnosti "Cleveland Press-a" Theodore Andrica, se bo vršilo v Public Music Hallu ob 8. uri zvečer, v torek 13. januarja.

Vstopnice so brezplačne in jih lahko dobite pri Public Service Bureau, četrty nadstropje "Press-a", ali pa pošljete kovertu z lastnim naslovom in znamko na: "Press Public Service Bureau."

THEODORE ANDRICA

Andricove slike "Otroci Evrope" kažejo otroke raznih evropskih držav, ki se borijo pod zastavami II. svetovne vojne za svoj obstoj. To je poročilo o najbolj težkem problemu Evrope.

Našim čitateljem znani Andrica je posnel te slike za časa svojega šest mesečnega bivanja v Evropi.

V njegovih filmih so posneti prizori iz Nemčije, Madžarske, Italije, Jugoslavije, Češke, Slovaške, Francije in Švice. Kazanje slik traja 45 minut.

Pišite še danes na omenjeni naslov, ako želite videti te slike, ali pa pridite sami po vstopnice!

Ako želite kazati te slike v vaših organizacijah pišite Theodore Andrica, "The Press", Cleveland 14. V takšnem slučaju pa morate sami preskrbeti zvočni projektor, platno in operatorja.

KRAŠKA KAMNOSEŠKA OBRT
15425 WATERLOO ROAD
IVanhoe 2237
EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNICA NAGROBNIH SPOMENIKOV

POHIŠTVO
popravimo in nanovo tapetiramo na vašem domu. Damo nove trivrsne vzmeti in dobro napolnjene sedeže, itd. Pokličite
SW 6890
1142 E. 66 St.

NAPRODAJ IMAM TROJE HARMONIK (nemške),
Mervarjevega izdelka; 3-kratno oglašene. Proda se po nizki ceni. Vpraša se na 21206 Aurora Rd., Warrensville Hts.—Montrose 410873

B. J. RADIO SERVICE
1363 E. 45 St. — HE 3028
SOUND SYSTEM
INDOOR—OUTDOOR

Prvovrstna popravila na vseh vrstah aparatov
Tubes, Radios, Rec. Players
Vse delo jamčeno

Zakrajsek Funeral Home, Inc.
6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 3113

OGLAŠAJTE V — "ENAKOPRAVNOSTI"

Dela za ženske

Stenografka - spremljevalka
izurjeno dekle; stalno delo; tedenska plača poleg "overtime."
Truck Engineering Corp.
1285 W. 70 ST., ME 8000

Knjigovodkinja
Burroughs Moon Hopkins stroj; 5 dni tedensko. Tedenska plača.
Fullwell Motor Products Co.
4005 CLARK AVE.

Stenografka
za splošno delo v pisarni. Tedenska plača. Stalno. Prijazen in dober prežračen urad.
HE 0600

Stenografka
z znanjem "shorthand" in splošnega dela v pisarni, da bi se izurila za poslovodkinjo; mora biti samostojna, v starosti 25-30 let. Stalno. Tedenska plača, 5 dni tedensko. Downtown. — CH 5450.

Dekle za splošno delo v pisarni
Kratke ure; 6 dni tedensko. Stalno delo. Tedenska plača. Zglasite se pri
ACME PIE CO.,
3747 Carnegie Ave.

Šivilje
za šivanje finih zaves in posteljnih pregrinj. Plača od ure — stalno delo. Pokličite ob večerih.
MR. PERSELL
POtomac 3899

Strojepis
IN ZA "DICTATION."
Tedenska plača
CUYAHOGA LUMBER CO.
1948 Carter Rd., CH 1460

Dekle za splošno delo v pisarni
MORA IMETI ZNANJE "AC-COUNTS RECEIVABLE" IN "COMPTOMETER"
Tedenska plača.
5-dnevni tehnik — 40 ur.

ARMOUR & CO.
3704 Orange Ave., EN 1160

FANCY CANDY PACKERS
ŽENSKES ZA ZAVIJANJE SLAŠČIC.

MORAJO BITI IZURJENE.
PLAČA OD URE.
FANNY FARMER CANDY SHOPS
1923 E. 19 ST.

Zemljišča

CHESTERLAND
5 sob Cape Cod, 6 let stara hiša; poleg je garaža; 2/3 akra dobre zemlje s sadnim drevjem. Blizu Mayfield. \$12,700. FRED J. HANSON, INC., Realtor, 4040 Mayfield Rd., EV 1141.

Zidana hiša
s 4 stanovanje; 5 sob vsako stanovanje; fornezi na plin. Lastnik odhaja izven mesta. Cena \$15,000. Pokličite lastnika na
PO 5064

Razno

Veteran
z ženo in otrokom želi dobiti 3 ali 4 opremljene ali neopremljene sobe v najem. Plača od \$35 do \$45 mesečno in bo sam dekoriral. Ima najboljša sprichevala.
ME 6327

Zanesljiva dvojica
želi dobiti v najem 3 do 5 sob. Oba sta zaposlena, nimate otrok in ne živijo. Sta pripravljena sama dekorirati.
LO 4710

Zdravnik
z ženo in 16 mesecev starim otrokom nujno potrebuje stanovanje.
DR. PETTI,
Victory 3-9260

Dela za ženske

Stenografka
izurjena in zmožna; 25-35 let stara; raznovrstno in zanimivo delo; dobra začetna plača in promoviranje če se izkaže večjo. Downtown.
MA 0682

Izurjena sirenica
dobi takoj stalno delo v restavraciji. 6 dni tedensko. Dobra plača.
Stephan's Restaurant
EN 3590

ZENSKA ZA DELO DELNI ČAS
Compometer operatorica.
GENERAL DRY BATTERIES
13000 Athens Ave., Lakewood

Dela za moške

Voznik za šolski bus
Delni čas: 8:30 do 9:30 zj. 3:00 do 6:30 pop. 5 dni tedensko. Plača \$1.00 na uro. Mora biti zanesljiv in trezen. Pokličite
MR. WEISS
ER 2244

DIE MAKER
Če si želite izboljšati vaš položaj pri delu, imamo službo na razpolago za vas. Ne priglasite se če nimate precejšnje izkušnje v tovarni. Visoka plača od ure. 50 ur tedensko. J. HACKER CO., 1375 E. 27 St.

Bus Boys
Morajo biti nad 21 let stari in zanesljivi. Dobra plača, napitnina in obedi. Zglasite se pri glavnemu natakarku, po 5:30 pop.
Alpine Village
1614 EUCLID

Cutter
Moški za rezanje papirja na C. & P. stroji; plača od ure in nadurno delo; mora biti zanesljiv in stano-viten.
Brewer Chilcote Paper Co.
2160 SUPERIOR AVE., E.

Polishers & Buffers
DOBRA PLAČA OD KOMADA
Industrial Polishers Inc.
3430 W. 137 ST.

Strojni operatorji
HORIZONTAL BORING MILL
PLANER
RADIAL DRILL PRESS
TURRET LATHE
OPERATORJI

WEAN EQUIPMENT CORP.
22800 Lakeland Blvd., Euclid, O.

Electric Maintenance Man
(oskrbnik pri elektriki).
SAMO IZURJEN DELAVEC SE NAJ PRIGLASI.

Boehm Pressed Steel Co.
2219 W. 63 St. pri Walworth

Prilika za kvalificirane moške

25-45 let, da bi se učili kemičnega izdelovanja pri stari in napredujoči tvrdki. Morajo biti pripravljeni delati različne sifte. Plača od ure z avtomatičnimi povisiki; zmerne delavčeve podpore, vključno s plačano počitnico, zavarovalnina in penzijski načrt. Če se zanimate za stalno delo z bodočnostjo, zglasite se na 1000 Harvard Ave. (pod Harvard—Denison mostom).

The Harshaw Chemical Co.

Išče se moške
ZA UČENJE

izdelovanja papirja
V kratkem bo začela obratovati nova papirnica in nudi se

izvrstna bodočnost
Dobite si prednosti stare dobrostoječe tvrdke.

Chase Bag Co.
Chagrin Falls, O.